

Nuori kaukaisesta maasta

Teema: Tarina kertoo turvapaikanhakijan kokemuksista ja sopii hyvin esimerkiksi ihmisoikeuksien, moraalisen toiminnan ja sen rajoitteiden sekä kansalaistotteluttomuuden teemojen käsittelyyn.

Työskentelyn kesto: 45min

Työskentelyn tavoitteet

- Eettinen ajattelu
- Ihmisoikeuskasvatus
- Tunne- ja vuorovaikutustaidot

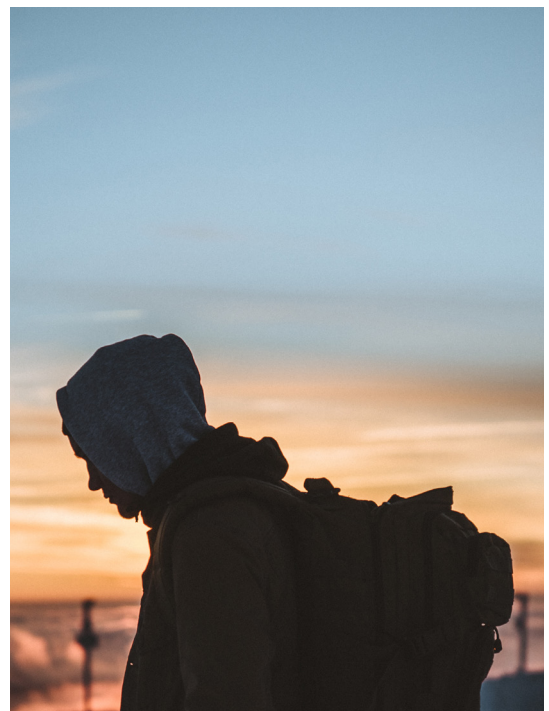
Nuori kaukaisesta maasta -kertomuksen taustaa

Kertomus kuuluu moninaisuus-oivallus-dialogi eli MOD -koulutuskokonaisuuteen. Tarinan taustalla on useamman ihmisen tosielämän tarinat. MOD:issa tähdätään yhdenvertaisuuden ja ihmisoikeuksien toteutumiseen, ja osallistavat menetelmät sekä dialogisuus ovat keskeisiä toiminnalle.

Toimintaobjektit

Aloita listaamalla kuulijoiden näkyville tarinan henkilöt, jotka ovat:

- Äiti
- Nuori
- Tyyppi
- Poliisi
- Matkustaja
- Matkustajan puoliso
- Matkustajan lapsi
- Lentoemäntä

Kertomus

Tarvittaessa voit aluksi ohjata ryhmää rauhoittumaan laittamalla silmät kiinni ja hengittämällä rauhallisesti ja syvään, esimerkiksi viiden hengityksen ajan. Voitte pyrkiä rentoutumaan ja asettumaan hetkeen esimerkiksi pyörittämällä hartioita muutaman kerran molempiin suuntiin ja sitten etsimällä mahdollisimman mukavan asennon kuuntelua varten.

Lue sitten kuulijoille tarina. Voit pyytää heitä halutessaan pitämään silmät kiinni ja siten keskittymään ja eläytymään kuulemaansa.

Kaukaisessa maassa oli **äiti**, joka opasti perheensä **nuorta**: ”Sinun on nyt paras lähteä täältä, koska koko perhe ja erityisesti sinä olet suuressa vaarassa. Lähtö matkaan kohti Onnela-nimistä maata. Toivon sinulle turvallista matkaa.”

Nuori kulki pitkän ja vaikean matkan ja saapui Onnelaan. Se oli ihan uudenlainen paikka, jossa monet asiat olivat toisinkin hänen kotimaassaan. Esimerkiksi ilmasto, ruoka ja jotkut ihmisten tavat olivat erilaisia, kuin mihin hän oli tottunut. Kesti aikansa tottua kaikkeen uuteen. Osa nuoren Onnelassa kohtaamista ihmisistä oli ystävällisiä ja avuliaita, mutta osa katsoi häntä karsaasti ja jotkut jopa huusivat hänelle rumasti. Elämä oli kuitenkin turvallisempaa kuin Kaukaisessa maassa, jossa äiti oli pelännyt hänen henkensä puolesta.

Vietettyään Onnelassa melko pitkän ajan nuori sai tiedon muuttoasioista vastaavasta virastosta, että hänellä ei ole lupaa jäädä Onnelaan vaan hänen tulee pikimmiten poistua maasta.

Nuori meni hädissään tapaamaan **tyyppiä**, jonka oli kuullut auttavan maahan muuttaneita ihmisiä, joita uhkasi palautus. Tyyppi kuunteli nuoren kertomusta, käänteli päätään ja sanoi vieksaalla äänellä: ”Kyllä minä voin auttaa sinua, mutta se maksaa 3000 rahaa.” Nuori oli aivan ihmeissään. Mistä hänellä olisi 3000 rahaa? Hänellä ei ollut Onnelassa montaa tuttavaa eikä hän ollut kuullut äidistään mitään hyvästien jälkeen.

Pettyneenä nuori pohti, mitä seuraavaksi. Hän päätti pyytää apua Onnelan poliisilta. Hän meni poliisilaitokselle. Siellä **poliisi** katsoi rekisteristä nuoren asioita ja sanoi: ”Juu, kyllä me voimme auttaa sinua. Huomenna lähtee lento Kaukaisen maan naapurimaahan ja viemmekin sinut sinne, koska taidat olla naapurimaan kansalainen.”

Nuori oli aivan kauhuissaan. Hän ei ollut ikinä käynyt Kaukaisen maan naapurimaassa. Hän oli kuullut lapsena Kaukaisen maan naapurimaasta kerrottuja tarinoita, joissa maa oli kaunis, mutta todella vaarallinen hänen suvulleen. Miten hän voisi mennä sinne?

Hän selitti Onnelan poliisille, ettei voisi mitenkään mennä Kaukaisen maan naapurimaahan. Poliisi vastasi nuorelle: ”Tällaista tämä nyt on. Minä teen töitäni ja näen, että rekisterissä on Onnelan muuttoasioista vastaavalta virastolta ohjeistus, että näin pitää toimia. Otamme sinut tänne poliisiasemalle yöksi ja aamulla menemme lentokoneeseen yhdessä. Nyt minulla on kiire kotiin. Hyvää yötä sinulle.”

Unettoman yön jälkeen nuori vietiin lentokoneeseen. Koneessa hän pyysi ja aneli matkustajia ja lentokoneen henkilöstöä auttamaan häntä. Hän kertoi pelkäävänsä henkensä puolesta. Häntä itketti.

Erästä **matkustajaa** kosketti nuoren hätä. Hän tuli nuoren luo ja keskusteli tämän kanssa hetken. Sitten matkustaja meni seisomaan lentokoneen käytävälle, ja sanoi: ”Pyydän, ettei lentokapteeni lähde liikkeelle, niin kauan, kuin nuori on täällä koneessa mukana. Emme voi olla varmoja, ettei häntä olla palauttamassa hengenvaaraan. Pyydän teitä muita matkustajia nousemaan ylös kanssani ja yhtymään vetoomukseeni.”

Pari penkkiriviä taaempaan istuivat **matkustajan puoliso** ja heidän **lapsensa**. Perhe oli matkalla lomalle yhdessä. Matkustajan puoliso ja lapsi ihmettelivät, mitä nyt tapahtuisi?

Lentoemäntä tuli käytävällä seisovan matkustajan luo ja sanoi, että jollei tämä lopeta protestiaan, poliisi hakisi hänet pois lentokoneesta. Matkustaja katsoi taakseen puolisoaan ja perhettään kohti hieman hätäntynyt ilme kasvoillaan. Hän jäi kuitenkin käytävälle seisomaan. Hetken kuluttua hän vetosi uudelleen muihin matkustajiin, että nämä yhtyisivät hänen pyyntöönsä keskeyttää nuoren palautus.

Jatkotyöskentely

Ohjaa kuulijat pareittain tai pieniin ryhmiin työskentelyosiota varten.

Kehoita sitten heitä pohtimaan yhdessä seuraavia kysymyksiä. Kootkaa välillä yhdessä pienryhmien vastauksia.

- Millaisia ajatuksia ja tunteita tarina teissä herätti? Kenen näkökulma tarinassa kosketti teitä eniten ja miksi?
- Pohtikaa, miten tarina voisi tästä jatkua.
- Listatkaa tarinan henkilöitä järjestykseen: kuka mielestänne olisi voinut auttaa tarinan nuorta eniten? Kenen velvollisuus olisi ollut auttaa häntä matkan varrella? Entä keitä henkilöitä tarinasta mahdollisesti puuttuu, joilla olisi voinut olla merkitystä nuoren kannalta? Perustelkaa vastauksenne.
- Pohtikaa yhdessä Kultaista sääntöä kertomuksen valossa. Millaiset asiat vaikuttavat siihen, että meidän on vaikea toimia oikein, vaikka tietäisimme, mikä on oikein?

Pyydä sitten jokaista ryhmää tutustumaan YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen käyttäen esim. seuraavia lähteitä:

[YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus tekstitiedostona](#) (YK-liitto)

[YK:n ihmisoikeudet klikkailtavina ruutuina, joista aukeaa lisätietoa](#) (ihmisoikeudet.net)

Kun ryhmät ovat perehtyneet artikloihin, kehoita heitä pohtimaan yhdessä:

- Miettikää mihin kaikkiin artikloihin tarina liittyy? Miten aiemmin antamanne perustelut eri henkilöiden vastuulle sopivat yhteen eri artikloiden kanssa?
- Muuttuvatko ajatuksenne eri henkilöiden vastuista perusteluineen, jos niitä katsotaan Ihmisoikeusjulistuksen kautta?

Tarkentavia näkökulmia kertomukseen

Palautus ja pakkopalautus

Pakkopalautettaviksi kutsutaan henkilöitä, jotka palautetaan Suomesta vastoin tahtoaan poliisin saattamana kohdemaahan asti. Useimmissa palautustehtävissä poliisi saattaa ihmisen lentokentälle tai satamaan ja varmistaa, että tämä nousee kulkuvälineeseen (valvottu palautus). Lue [Apu-lehden juttu pakkopalautuksista](#).

Kaukaisen maan naapurimaa

Moni Suomeen tullut nuori turvapaikanhakija on syntynyt tilanteessa, jossa hänen perheensä on jo ollut maanpaossa esimerkiksi pakolaisleirillä. Näin häntä virallisesti voidaan olla palauttamassa kotimaahansa, jossa hän ei kuitenkaan ole koskaan asunut.

Tyyppi

Suomeen tuli vuonna 2015 aiempaa suurempi määrä turvapaikanhakijoita yhden vuoden aikana ja moni näki tilanteessa liiketoiminnan mahdollisuuksia. Valitettavasti joidenkin oikeuspalveluja tarjoavien yritysten toimissa on ollut vakavia puutteita ja jopa väärinkäytöksiä, joista turvapaikanhakijat ovat kärsineet. Lue lisää tästä [Talouselämän artikkelista](#).

Lue lisää, [mistä MOD:issa on kyse](#).

Mukaillen Anna-Leena Klemetti-Faleniuksen alkuperäistä kertomusta.

